

DOUĂ ACTE DE CANCELARIE DE LA ȘTEFAN MIZGA

TR. IONESCU-NIȘCOV

Actele de cancelarie de care ne ocupăm mai jos, redactate într-o slavonească sui generis, provin din a doua jumătate a sec. al XVI-lea și sînt cunoscute de vechea noastră istoriografie. Primul dintre ele, cu data certă de 1567 mai 1, a fost publicat, împreună cu cel de-al doilea, datat numai cu luna și ziua (februarie 9, însă foarte probabil din 1569), mai întîi în traducere maghiară,¹ apoi, ambele tipărite de Ioan Bogdan, textul slavon cu o foarte liberă traducere în limba franceză². Originalele se găsesc, în momentul de față, la arhiva agricolă, fondul Francisc Zay din Bratislava. Prin bunăvoința prof. Josef Macůrek, de la Universitatea din Brno, — care a donat Institutului de Istorie al Academiei Republicii Socialiste România o bogată colecție de fotocopii după documente, în majoritatea latinești, privind istoria țărilor române și aflate în arhivele din Cehoslovacia, — ne-au parvenit două fotocopii după aceste două acte³. Ceea ce ne-a îndemnat să publicăm aceste acte n-a fost numai faptul că traducerea în limba română apare pentru întîia oară alături de textul slav, ci și considerentul că datele din cuprinsul lor întregesc cunoștințele noastre despre așa-zisul „voievod” Ștefan Mizgă.

1567 (7075) mai 1.

Ștefan «voievod», zis Mizgă, aduce mulțumiri lui Francisc Zay, căpitan de Cașovia, făgăduindu-i, în cazul cînd va ocupa tronul Moldovei, să-i plătească datoriile lui Despot vodă și să-i dea anual un tribut în natură, de 60 vaci, două poloboace de mîed și unt de vacă, precum și suma de 10.000 zlofi.

Изволеніемъ вѣща и съ поспашіиѣмъ сына !! съвѣршииѣмъ свѣтаго дѣла, вже истиниѣмъ господства ми, Іу Стефанъ воєвода, божією милостією господниѣмъ втецъ втечестіѣмъ земли Молдавсконъ и съ вѣсимъ воєремъ господствъ ми, великиѣхъ и малиѣхъ, присаѣлемъ богу небесному сътворшаго небу и земли и родітелю и господниѣмъ моємъ, Занъ фрѣнци, капитанъ вѣ Кошица, такоже да бѣдѣ сынъ его милости и съ вѣсимъ паномъ господства ми, такоже и сынове господства ми, за раді добру что намъ сътворилъ къ нашѣмъ странетѣмъ и за раді доброу тек-малю, що носитъ нашу грѣшъ вѣ къ вѣсѣмъ странаѣмъ и наипачъ вѣ къ чиститомъ царю Христїанскому, яко до насъ оулажнитъ къ дѣданіи⁴ господства

¹ Vezi „Történelmi tár...”, Budapesta, 1890, p. 590—593.

² Hurmuzaki, supl. II, vol. I (1893), p. 246—249; 258—260. Traducerile ungurești au mai fost publicate și de N. Densusianu în Hurmuzaki, II, partea 5. (1897), p. 567—568; 611—612.

³ Fotocopiile se află la Biblioteca Institutului de Istorie din București.

⁴ [...] Semne și cuvinte în plus.